

ESTEPIREPORT

Nakkushaiguste esinemine Eestis

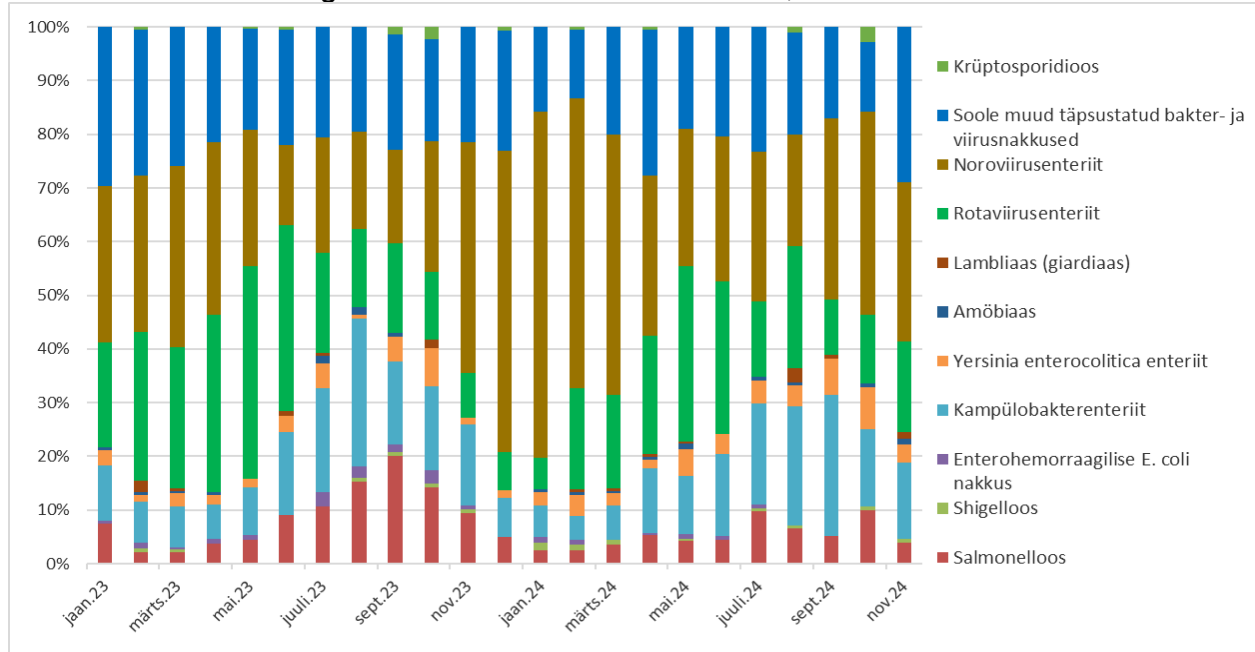
Valitud nakkushaiguste esinemine Eestis 2023. ja 2024. aastal

Nakkushaigused	2024. a 11 kuud		2023. a 11 kuud		Võrdlus
	Haigete arv	100 000 el. kohta	Haigete arv	100 000 el. kohta	
Kõhutüüfus/paratüüfused	1 / 3	0,1 / 0,2	1 / 0	0,1 / 0,0	
Salmonelloos	98	7,2	162	12,2	↓ 39,5%
Kampülobakterenteriit	251	18,4	260	19,5	
Rotaviirusenteriit	366	26,8	527	39,6	↓ 30,6%
Kõik soolenakkused	1990	145,7	2100	157,7	↓ 5,2%
Leetrid	3	0,2	4	0,3	
Läkaköha	228	16,7	27	2,0	↑ 8,4 korda
Meningokokknakkus	6	0,4	8	0,6	↓ 25,0%
Leegionärihaigus	19	1,4	19	1,4	
HIV-nakkus	130	9,5	173	13,0	↓ 24,8%
HIV-tõbi	9	0,7	8	0,6	
Puukentsefaliit	137	10,0	204	15,3	↓ 32,8%
Lyme'i tõbi (puukborrelioos)	3655	267,6	4274	320,9	↓ 14,5%
Viirushepatiitid kokku	194	14,2	216	16,2	↓ 10,2%
sh äge A-viirushepatiit	10	0,7	59	4,4	↓ 5,9 korda
äge B-viirushepatiit	2	0,1	3	0,2	
äge C-viirushepatiit	8	0,6	8	0,6	
äge E-viirushepatiit	8	0,6	4	0,3	↑ 2,0 korda
Listerioos	7	0,5	5	0,4	↑ 40,0%
Leptospiroos	17	1,2	13	1,0	↑ 30,8%
Botulism	0	0,0	0	0,0	
Brutselloos	0	0,0	0	0,0	
Ahvirõuged	0	0,0	0	0,0	

Soolenakkused

2024. aasta 11 kuu summaarne haigestumine soolenakkustesse on vähenenud 5,2% võrra võrreldes 2023. aasta sama perioodiga. Viirusliku etioloogiaga soolenakkused (rota-, noro-, adeno-, sapoviirusenteriit jm) moodustasid 66,2% soolenakkuste üldarvust (2023. aastal oli 67,0%).

Soolenakkustesse haigestumise struktuur kuude lõikes, 2023-2024

Võrreldes 2023. aasta 11 kuuga vähenes haigestumine

- salmonelloosi 39,5% võrra (2024. a 98 haigusjuhtu, 2023. a 162 haigusjuhtu),
- rotaviirusenteriiti 30,6% võrra (2024. a 366 haigusjuhtu, 2023. a 527 haigusjuhtu),
- soole muudesse bakter- ja viirusnakkustesse 12,6% võrra (2024. a 414 haigusjuhtu, 2023. a 474 haigusjuhtu),
- enterohemorraagilise *E. coli* soolenakkusesse 2,3 korda (2024. a 9 haigusjuhtu, 2023. a 21 haigusjuhtu).

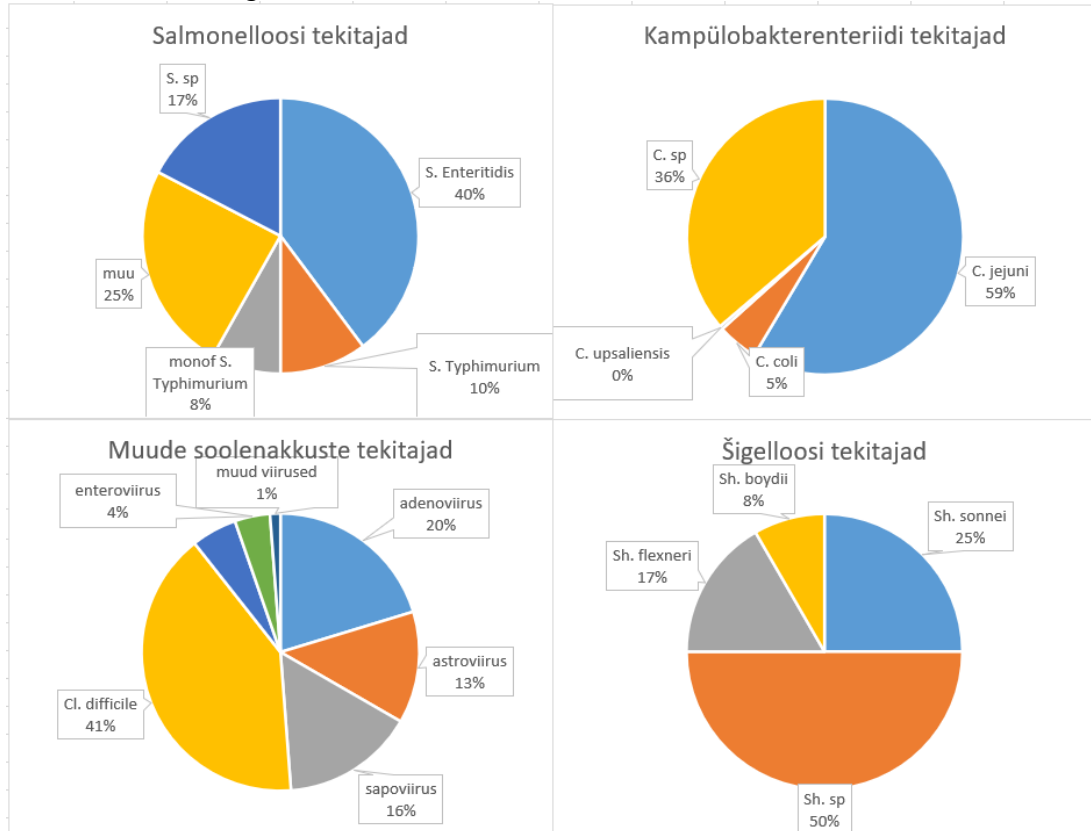
Võrreldes 2023. aasta 11 kuuga suurenes haigestumine

- šigelloosi 71,4% võrra (2024. a 12 haigusjuhtu, 2023. a 7 haigusjuhtu),
- *Yersinia enterocolitica* enteriiti 38,2% võrra (2024. a 76 haigusjuhtu, 2023. a 55 haigusjuhtu),
- noroviirusenteriiti 29,0% võrra (2024. a 729 haigusjuhtu, 2023. a 565 haigusjuhtu),
- amöbiaasi 22,2% võrra (2024. a 11 haigusjuhtu, 2023. a 9 haigusjuhtu),
- paratüüfustesse (2024. a kaks paratüüfuse A ja üks paratüüfuse B haigusjuht, 2023. a ei olnud).

Võrreldes 2023. a on võrdne või ei muutunud märgatavalt haigestumine

- kampülobakterenteriiti (2024. a 251 haigusjuhtu, 2023. a 260 haigusjuhtu),
- lambliaasi (2024. a 12 haigusjuhtu, 2023. a 11 haigusjuhtu),
- kõhutüüfusesse (2024. a üks haigusjuht, 2023. a samuti üks haigusjuht),
- krüptosporidioosi (2024. a 8 haigusjuhtu, 2023. a samuti 8 haigusjuhtu).

Soolenakkuste etioloogiline struktuur, 2024. a 11 kuud

Piisknakkused

Võrreldes 2023. aasta 11 kuuga vähenes haigestumine

- **sarlakitesse** 3,4 korda (2024. a 388 haigusjuhtu, 2023. a 1337 haigusjuhtu),
- **tuulerõugetesse** 2,2 korda (2024. a 4688 haigusjuhtu, 2023. a 10345 haigusjuhtu),
- **mumpsi** 42,8% võrra (2024. a neli haigusjuhtu, 2023. a 7 haigusjuhtu),
- **meningokokknakkusesse** 25,0% võrra (2024. a kuus haigusjuhtu, 2023. a 8 haigusjuhtu),
- **muudesse viirusentsefaliiti ja -meningiiti** 20,7% võrra (2024. a 23 haigusjuhtu, 2023. a 29 haigusjuhtu).

Võrreldes 2023. aasta 11 kuuga suurenes haigestumine

- **lääkõhasse** 8,4 korda (2024. a 228 haigusjuhtu, 2023. a 27 haigusjuhtu),
- **pneumokokknakkusesse** 56,1% võrra (2024. a 242 haigusjuhtu, 2023. a 155 haigusjuhtu), sh 2024. a esines 68 **pneumokokkseptitseemia** haigusjuhtu (2023. a 43 haigusjuhtu), viis **pneumokokkmeningiiti** (2023. a kolm haigusjuhtu),
- **H. Influenzae nakkusesse** 50,0% võrra (2024. a 78 haigusjuhtu, 2023. a 52 haigusjuhtu), sh 2024. a esines neli **H. Influenzae septitseemiat** (2023. a oli kaks) ja üks **H. Influenzae meningiit** (2023. a oli samuti üks haigusjuht).

Võrreldes 2023. a on võrdne või ei muutunud märgatavalt haigestumine

- **leetritesse** (2024. a kolm haigusjuhtu, 2023. a neli haigusjuhtu),
- **leegionärihaigusse** (2024. a 19 haigusjuhtu, 2023. a samuti 19 haigusjuhtu).

2024. aasta 11 kuu jooksul ei esinenud ühtegi **difteeria** ja **punetiste** haigusjuhtu (2023. aastal samuti ei olnud).

HIV-nakkus ja HIV-tõbi

2024. aasta 11 kuu jooksul avastatud **HIV-nakkuse** arv vähenes 24,8% võrra, diagnoositi 9 **HIV-tõve** juhtu.

Puukidega levivad nakkushaigused

Võrreldes 2023. aasta 11 kuuga vähenes **Lyme'i tõppe** ehk puukborrelioosi haigestumine 14,5% võrra (2024. a 3655 haigusjuhtu, 2023. a 4274 haigusjuhtu). Võrreldes 2023. aasta 11 kuuga vähenes **puukentsefaliiti** haigestumine 32,8% võrra (2024. a 137 haigusjuhtu, 2023. a 204 haigusjuhtu).

Lyme'i tõve ja puukentsefaliidi esinemine 2024. aastal, 11 kuud

Piirkond	Lyme'i tõbi ehk puukborrelioos		Puukentsefaliit	
	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta
Tallinn	946	208,4	39	8,6
Harjumaa	532	288,8	16	8,7
Hiiumaa	52	613,6	2	23,6
Ida-Virumaa	28	37,2	1	1,3
Narva	7	12,0	3	5,2
Jõgevamaa	87	313,6	6	21,6
Järvamaa	57	189,5	1	3,3
Läänemaa	83	401,2	5	24,2
Lääne-Virumaa	164	275,1	7	11,7
Põlvamaa	85	353,6	3	12,5
Pärnumaa	341	390,1	19	21,7
Raplamaa	145	426,0	2	5,9
Saaremaa	482	1510,1	11	34,5
Tartumaa	416	256,2	13	8,0
Valgamaa	20	71,1	3	10,7
Viljandimaa	132	289,2	4	8,8
Võrumaa	78	227,3	2	5,8
Kokku	3655	267,6	137	10,0

Viirushepatiitidid

2024. aasta 11 kuu summaarne haigestumine **viirushepatiitidesse** on võrreldes 2023. aasta sama perioodiga vähenenud 10,2% võrra. **Kroonilise B-viirushepatiidi** haigusjuhtude osakaal moodustab 16,0% ja **kroonilise C-viirushepatiidi** osakaal 68,6% registreeritud viirushepatiitide üldarvust.

Võrreldes 2023. aasta 11 kuuga vähenes haigestumine

- **A-viirushepatiiti** 5,9 korda (2024. a 10 haigusjuhtu, 2023. a 59 haigusjuhtu).

Võrreldes 2023. aasta 11 kuuga suurenes haigestumine

- **E-viirushepatiiti** 2,0 korda (2024. a 8 haigusjuhtu, 2023. a neli haigusjuhtu),
- **kroonilisse C-viirushepatiiti** 25,5% võrra (2024. a 133 haigusjuhtu, 2023. a 106 haigusjuhtu),
- **kroonilisse B-viirushepatiiti** 14,8% võrra (2024. a 31 haigusjuhtu, 2023. a 27 haigusjuhtu).

Võrreldes 2023. aastaga võrdne või ei muutunud märgatavalt haigestumine

- **ägedasse B-viirushepatiiti** (2024. a kaks haigusjuhtu, 2023. a kolm haigusjuhtu),
- **ägedasse C-viirushepatiiti** (2024. a 8 haigusjuhtu, 2023. a samuti 8 haigusjuhtu).

Sugulisel teel levivad nakkushaigused

Võrreldes 2023. aasta 11 kuuga vähenes haigestumine

- **gonokokknakkusesse** 19,5% võrra (2024. a 107 haigusjuhtu, 2023. a 133 haigusjuhtu),
- **suguliselt levivatesse klamüüdiahaigustesse** 18,4% võrra (2024. a 752 haigusjuhtu, 2023. a 922 haigusjuhtu).

Võrreldes 2023. aastaga ei muutunud märgatavalt haigestumine

- **süüfilisse** (2024. a 42 haigusjuhtu, 2023. a 44 haigusjuhtu).

Muud nakkushaigused

2024. aasta 11 kuu jooksul registreeriti

- 24 **neerusündroomiga hemorraagilist palaviku** (2023. a oli 18 haigusjuhtu),
- 17 **leptospiroosi** (2023. a oli 13 haigusjuhtu),
- 18 **Denge palaviku** (2023. a oli 8 haigusjuhtu),
- 7 **listerioosi** (2023. a oli viis haigusjuhtu),
- 7 **tulareemiat** (2023. a oli neli haigusjuhtu),
- üks **teetanus** (2023. oli samuti üks haigusjuht),
- neli **malaariat** (2023. oli üks haigusjuht),
- kolm **ehhinokokoosi** (2023. a ei olnud).

Reisimisega seotud nakkushaigused

2024. aasta 11 kuu jooksul esines 186 reisimisega seotud nakkushaigust, 2023. aasta 11 kuu jooksul oli 162 haigusjuhtu.

Reisimisega seotud nakkushaigused, 2024. a 11 kuud

Haigus	Imporditud haigusjuhtude arv	Riigid, kus toimus nakatumine
Amöbiaas	1	Kenya
A-viirushepatiit	2	Colombia, Uganda
C-viirushepatiit, krooniline	3	Ukraina
Denge palavik	18	Brasiilia 1, Curacao 1, Dominikaani Vabariik 1, Indoneesia 8, Maldiivid 1, Prantsusmaa 1, Tai 4, Vietnam 1
Enterohemorraagilise <i>E. coli</i> nakkus	1	Aserbaidžaan
E-viirushepatiit	1	Hispaania
Gonokokknakkus	3	Läti, Maroko, Tai
<i>Haemophilus influenzae</i> nakkus	1	Egiptus

Haigus	Imporditud haigusjuhtude arv	Riigid, kus toimus nakatumine
Neerusündroomiga hemorraagiline palavik	1	Soome
Jersinioos	4	Mehhiko 1, Norra 1, Soome 2
Kampülobakterenteriit	18	Aserbaidžaan 2, Austria 1, Bulgaaria 2, Hispaania 1, Holland 1, India 1, Indoneesia 1, Läti 1, Maroko 1, Portugal 1, Tai 1, Tšehhi 1, Türgi 3, Valgevene 1
Klamüüdiahaigused, suguliselt levivad	2	Maroko, Saksamaa
Krüptosporidioos	4	Madagaskar 1, Soome 1, Türgi 2
Kõhutüüfus	1	Tansaania
Lamblias	2	Küpros, Lõuna-Aafrika Vabariik
Leegionärihaigus	2	Ameerika Ühendriigid, Poola
Leetrid	1	Ukraina
Leptospiroos	2	Iirimaa, Indoneesia
Läkaköha	10	Leedu 2, Läti 2, Prantsusmaa 1, Rootsi 1, Rumeenia 1, Soome 1, Türgi 2
Lyme'i tõbi	18	Ameerika Ühendriigid 1, Norra 2, Poola 1, Prantsusmaa 2, Rootsi 3, Rumeenia 1, Soome 6, Suurbritannia 1, Ukraina 1
Malaaria	4	Kamerun 1, Nigeeria 1, Tansaania 2
Noroviirusenteriit	17	Albaania 1, Egiptus 3, Hispaania 1, Indoneesia 1, Kasahstan 1, Kreeka 2, Leedu 1, Türgi 6, Ukraina 1
Paratüüfus A	2	Bangladesh, India
Pneumokokknakkus	1	Poola
Puukentsefaliit	2	Soome
Rotaviirusenteriit	14	Egiptus 3, Indoneesia 1, Malta 1, Montenegro 1, Soome 1, Tai 1, Türgi 5, Vietnam 1
Salmonelloos	21	Bulgaaria 1, Horvaatia 1, Itaalia 1, Lõuna-Korea 1, Läti 1, Saksamaa 1, Türgi 8, Tai 4, Valgevene 1, Venemaa 2
Sarlakid	1	Egiptus
Soolenakkused, muud	6	Aserbaidžaan 2, Egiptus 2, Indoneesia 1, Türgi 1
Süüfilis	2	Hispaania, Ukraina
Šigelloos	9	Austria 1, Benin 1, Cabo Verde 1, Egiptus 3, Kenya 1, Mehhiko 1, Tansaania 1
Tuulerõuged	11	Egiptus 1, El Salvador 1, Gruusia 1, Hispaania 1, Kreeka 1, Montenegro 1, Norra 1, Tai 2, Türgi 1, Ukraina 1
Viirusmeningiit	1	Malaisia
KOKKU	186	

Andmed Eestis esinenud nakkushaiguste kohta põhinevad nakkushaiguste registri (NAKIS) andmetel. Nakkushaigustesse haigestumise andmed on avaldatud Terviseameti kodulehel

<https://www.terviseamet.ee/nakkushaigused/statistika>

HIV-nakkuse statistika

<https://www.terviseamet.ee/nakkushaigused/statistika/hiv-nakkus>

Puukidega levivatesse haigustesse haigestumine

<https://www.terviseamet.ee/nakkushaigused/statistika/puugihaigused>

Ülemiste hingamisteede viirusnakkused, sh koroonaviiruse andmestik

<https://www.terviseamet.ee/nakkushaigused/statistika/ulemiste-hingamisteede-viirusnakkused>

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EUROOPAS ja MAAILMAS

Ahvirõuged

Suurim haigestumine ahvirõugetesse (klaad I ja klaad II) püsib endiselt Aafrikas (Kongo Demokraatlik Vabariik, Burundi, Kongo Vabariik, Rwanda, Keenia jt.)

Väljaspool Aafrikat on ahvirõugete klaad I poolt põhjustatud haigestumist registreeritud: Rootsis ja Tais (august 2024), Indias (september 2024), Saksamaal (oktoober 2024), Ühendkuningriigis (oktoober ja november), USA-s ja Kanadas (november 2024).

Enamikel juhtumitest esineb seos reisimisega puhangu piirkondasse: Rootsi, Tai, Saksamaa, Ühendkuningriigid, USA ja Kanada haigusjuhtumid on seotud reisimisega Aafrikas; India haigestumine on seotud reisimisega Araabia Ühendemiraatides.

Ahvirõugete Ib klaadi sekundaarset levikut lähikontaktsete hulgas on registreeritud vaid Ühendkuningriigis.

Mycoplasma pneumoniae ja *Chlamydomphila pneumoniae* infektsioonid

Viimasel ajal on Eestis saagenenud *Mycoplasma pneumoniae* ja *Chlamydomphila pneumoniae* poolt põhjustatud hingamisteede haiguste esinemine. ECDC andmetel esineb *Mycoplasma pneumoniae* perioodiline kasv iga 3-7 aasta järel. Haigestumise suurenemise lisanduvaks mõjufaktoriks võib olla pandeemia ajal rakendatud meetmete tõttu vähene kokkupuude nakkustekitajatega, mis vähendas haigestumist ja immuunsuse loomulikku teket. *Mycoplasma pneumoniae* ja *Chlamydomphila pneumoniae* infektsioonid ei ole enamikus EL riikides, sealhulgas Eestis, teavitamiskohustuslikud. Seetõttu on võimalik olukorda hinnata ainult laboriuuringute tulemuste alusel, mis näitavad küll kasvutrendi, kuid ei võimalda detailselt hinnata olukorda.

Alates 2023. aasta oktoobrist on mitmed Euroopa riigid, sh ka Eesti, täheldanud *Mycoplasma pneumoniae* ja *Chlamydomphila pneumoniae* nakkuste tõusu. Eestis on täheldatud juhtude kasv laboratoorsete uuringute tulemuste alusel.

Mycoplasma pneumoniae leidude arv kasvas 2024. aastal 2,7 korda võrreldes 2023. aastaga, vastavalt 5862 ja 2179 leidu. Võrreldes *Mycoplasma pneumoniae* poolt põhjustatud haigestumisega, on *Chlamydomphila pneumoniae* laboratoorseid leide tunduvalt vähem (2023. aastal oli 375 vs 2024. aastal 716). Siiski täheldati ka siin kahekordset kasvu. Juhtumite saagenemine leiab aset tavaliselt oktoobrist veebruarini, kuid Eestis on 2024. aasta tõus alanud varem. Suurim haigestumise kasv on laste ja noorte seas.

Mõlemad haigused võivad avalduda atüüpiliste sümptomitena ning nende aladiagnoosimine on tavaline. Samuti võivad tekitajad põhjustada raskekujulist kopsupõletikku, eriti immuunpuudulikkusega patsientidel.

Atüüpiliste sümptomitega patsientide puhul tuleb kaaluda kiiret diagnoosimist ja vajadusel antibiootikumravi, et vältida tüsistusi.

Ennetusmeetmed:

Peamine meede on kontaktide vähendamine - haigena püsi kodus. Pandeemia ajal kasutatud mittefarmatseutilised meetodid, nagu maskide kandmine ja hea hügieen, võivad aidata vähendada levikut.

Zoonoosid

On avaldatud Euroopa Liidu 2023. aasta zoonoosiraport, mille peamised järeldused on:

2023. aastal saavutasid registreeritud listerioosijuhtumid kõrgeima taseme alates 2007. aastast, samas kui kampülobakterenteriit ja salmonelloos jäid Euroopa Liidus kõige sagedamini teatatud zoonootiliste haiguste hulka. Üldiselt kasvasid teatatud zoonootiliste haiguste juhtumid inimestel, kuid toidupõhiste haiguspuhangute arv vähenes veidi.

Inimeste teatatud listerioosijuhtude arv (2 952) näitas ajavahemikul 2019-2023 järjepidevat tõusu, saavutades kõrgeima taseme alates 2007. aastast. See võib olla seotud Euroopa elanikkonna vananemisega - 21,3% eurooplastest on praegu üle 65-aastased, mis seoses krooniliste vanusega seotud haiguste kasvava levikuga suurendab raskete sümptomite tekkimise riski vanemates vanuserühmades. Saastunud valmistoidud, nagu külmutatud suitsulõhe, lihatooted ja piimatooted, on kõige levinumad nakkusallikad. Viimased andmed näitavad, et selliste toiduainekategooriatest pärit proovide osakaal, mis ületavad *Listeria monocytogenes*'e toiduohutuse piirnormi, oli 0,11% kuni 0,78%, kusjuures kõrgeim tase oli kääritatud vorstide puhul.

Kampülobakterenteriit ja salmonelloos olid kõige sagedamini teatatud zoonootilised haigused inimestel Euroopa Liidus. 2023. aastal teatati 148 181 kampülobakterenteriidi juhtumist, mis tähendab tõusu võrreldes 139 225 juhtumiga 2022. aastal.

Pärast kampülobakterenteriiti oli salmonelloos teisel kohal 77 486 juhtumiga, võrreldes 65 478 juhtumiga 2022. aastal. Vaid 15 liikmesriiki ja Ühendkuningriik (Põhja-Iirimaa) saavutasid edukalt kõik kehtestatud eesmärgid salmonelloosi vähendamiseks kodulindude hulgas.

Aruandes jälgitakse ka toiduga seotud haiguspuhanguid Euroopa Liidus, mis on määratletud kui sündmused, mille käigus vähemalt kaks inimest haigestuvad samast saastunud toidust samasse haigusse. Kokku teatati 2023. aastal 5 691 toiduga seotud haiguspuhangust, mis on võrreldes eelmise aastaga veidi vähenenud. Haigestunud inimeste, hospitaliseerimiste ja surmajuhtumite arv aga suurenes, kusjuures surmajuhtumite arv saavutas viimase kümne aasta kõrgeima taseme.

Kõige sagedasemad salmonelloosipuhangute allikad olid munad/munatooted, segatoit ja broileriliha.

<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/european-union-one-health-2023-zoonoses-report>

Salmonelloosi ja kampülobakterenteriidi esinemine Eestis 2023. aastal

https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/documents/2024-07/salmonelloos_2023.pdf

https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/documents/2024-07/kampulobakterenteriit_2023.pdf